

İNSANLARIMIZ CAHİL Mİ?

19 Şubat 2021

Yıldırım Koç

Geçenlerde bir televizyon kanalında haber sunucusu ve gazete yazarı olan bir kişi, insanlarımızın örgün eğitim düzeylerine ilişkin bazı veriler sunduktan sonra, halkımızın büyük bölümünün “cahil” olduğundan söz etti. “Cahil olmayanlar”, lise ve daha yukarı bir eğitim kurumunun mezunlarıydı.

Aziz Nesin de bir zamanlar, halkımızın yüzde 60'ının aptal olduğunu söylemişti.

Bu anlayışın bu kişilerle sınırlı olmadığını düşünüyorum. Halkımızı aptal ve/veya cahil sayanların büyük bir bölümü bunu açıkça söylemiyor; ancak “öğretmenlik taslayarak” bu anlayışlarını dışa vuruyor. Ülkemizde ilerici/sosyalist hareketler içindeki birçok kişi, genellikle kulaktan dolma biçimde edindikleri bilgi kırıntılarını halkımıza satmaya çalışır. Yakaladığı kişiyi “esir alır;” onu “bilinçlendirdiğini” sanarak, konuştuğu konuşur. Halbuki karşısındaki kişi genellikle görmüş geçirmiş, feleğin çemberinden geçmiş, gerektiğinde saf ayaklara yatarak belayı savmasını bilen biridir.

Bunları söylerken, örgün eğitimin önemini yadsımıyorum. Ancak “cahillik” ve “akıllılık” ölçütlerinin yalnızca örgün eğitim düzeyiyle ölçülmesine karşıyım. Ayrıca, örgün eğitimin niteliği de tartışılmalı. 1960'lı yıllarda İstanbul'da epeyce sayıda özel lise vardı. Bu liseler için, “deniza nazır, diploma hazır” denirdi. Bu liselerin mezunları “akıllı”, lise mezunu olmayan birçok bilge insan “cahil” sayılacak, öyle mi? Günümüzde “işsiz üniversite mezunu yetiştiren” birçok niteliksiz üniversitenin durumu da bundan farklı değil.

Sovyetler Birliği'nden Radi Fiş'in yazdığı kitabın adı “**Ben de Halimce Bedreddin**” idi. Halk arasında kullanılan bu ifade, örgün eğitim düzeyi dışında bilgeliği anlatır. Tahsilin neyi aldığı, neyin baki kaldığına ilişkin bir sözü burada tekrarlamayayım.

Yaşım ilerledikçe (70 oldum) halkımızın ve özellikle işçi sınıfımızın ne kadar akıllı, yetenekli, kurnaz ve gerçekçi olduğuna ve rasyonel davrandığına daha fazla şaşırıyorum ve hayran oluyorum. Halkımızı cahil, saf ve salak zannedip ona öğretmenlik yapmaya, akıl öğretmeye kalkanlara da daha fazla gülüyorum.

Daha önce birkaç kez yazdım. İnsanlarımız bedel ödemedi ve risk almadan çözüm yollarını bulmada, “saf ayaklara yatma”da olağanüstü yeteneklidir. Herbiri tam bir “homo economicus”, davranışlarını kısa vadeli ekonomik çıkarlarına göre belirleyen insandır.

Eğer bu gerçeği kavrayamıyorsanız, onların birkaç gıda paketiyle veya inanç sömürücülüğüyle aldatıldığını sanabilirsiniz. Sonra siz de bu insanlara öğretmenlik taslar, kendinize güldürürsünüz, arkanızdan kendinizle dalga geçirtirsiniz.

Siyasi mücadelede işçi sınıfının öncülüğünü yapabilmek istiyorsanız, ilk işiniz, halkımızın ne kadar zeki, kurnaz, bilge, tedbirli, rasyonel, vb. olduğunu içinize sindirmek ve davranışlarınızı ona göre düzenlemek olmalıdır. Halk, güdülecek koyun değildir; siz de çoban değilsiniz. Halkın güvenini ve desteğini kazanabilmenin yolu, onları anlamaktan, onlara saygı duymaktan geçer. Hele öncülük iddiasında olanlar, kiminle dansettiğini, kimin öncülüğüne soyunduğunu iyi kavramalıdır.

AZİZ NESİN'İN ÖYKÜLERİ

Peki, halkımız aptal mı?

Aziz Nesin'in hayran olduğum bir öyküsü vardır. Hatırladığım kadarıyla aktarayım.

1960'lı yıllarda Amerikalılar Türkiye'de eski halı ve kilim toplarlardı. Öyküde bir Amerikalı, yanında bir Türkle bu işi yapıyor. Bir köye geliyorlar. Çeşme başında bir köylü oturmuş, yanında da kör topal yaşlı bir eşek. Ama eşeğin üstünde bir kilim parçası var, değer biçilmez. Bu işin uzmanı Amerikalı çarpılıyor. Yanındaki tercümanla konuşuyorlar. “Bu köylü kurnazdır, kilime talip olursak fazla para ister. Eşeği satın alalım,” diyorlar.

Eşeğe talip oluyorlar. Köylü, “bu topal eşek bir işinize yaramaz,” diyor. Çok ısrar edilince de, normal bir eşek fiyatının on katını istiyor. “Babamdan yadigar,” diye diretiyor. Al takke ver külah,

köylünün istediği parayı veriyorlar. Eşeğin yularına yapışıyorlar. Alıp götürürken köylü elini uzatıp kilim parçasını alıveriyor.

Amerikalıyla tercümanı şaşırıyorlar. “Yahu, bıraksaydın o kilim parçasını,” diyorlar.

Köylü de, “eğer kilimi size bırakırsam, bu kör eşeği bu fiyata bir daha nasıl satarım,” diye yanıtıyor.

Adamlar bozuluyorlar. Arkalarında eşek, süklüm püklüm yola koyuluyorlar.

Köylü arkalarından bağıyor: “Eşeği fazla uzaklarda bırakmayın, geri getirmesi zor oluyor.”

Aziz Nesin’in bu öyküyü uydurmadığına, gerçek bir olaydan esinlendiğine eminim.

ADANA DEMİRSPOR TARAFTARLARI

Ayrıca her akşam mutlaka bir televizyon kanalında oynatılan Kemal Sunal filmlerine bakın. Senaryo hep aynıdır. Aptal veya saf görünümlü Kemal Sunal, kendisini akıllı zannedenleri suya götürüp susuz getiriyor. Halkımız Kemal Sunal filmlerini çok sever; çünkü kendini Kemal Sunal’da görür: Saf gözükken akıllı insan.

Gülmece geleneğimizi, Bektaşî fıkralarını, Cevdet Sunay ve Yıldırım Akbulut fıkralarını hatırlayın.

Son yıllarda beni hayran bırakan, Adana Demirspor taraftarlarının birkaç yıl önce Adana stadyumunda Adana valisi ve bıyık bükmekle ilgili yaptıkları tezahürattı. İnternette ulaşabilirsiniz. Ara sıra söyleyip kahkahalarla gülüyoruz.

AKP iktidara geldikten sonra bazı camilerde cuma namazları sonrasında cami görevlileri yerlere “düşürülmüş” kimlik kartlarını topluyor ve kamu kuruluşlarına iade ediyorlardı. Kimliklerin nerede bulunduğu sorusuna verilen cevap da, “arkadaşlar geçen Cuma bizim camideymiş, düşürmüşler,” oluyordu.

Sevgili hocam Prof.Dr.Alpaslan Işıklı, Atatürk’ün dehasını anlattıktan sonra, “ama,” derdi, “unutmayalım ki Atatürk’ü çıkaran da Türk halkıdır.”

Aziz Nesin’i ve nice yetenekli insanı da çıkaran Türk milleti (Türkiye halkı) aptal ve cahil olabilir mi?

Aman halkımızın saflık numaralarına kanmayın! Şeytanın en büyük numarası, kendisinin olmadığına inandırmasıymış. Kaçın kurrası onlar. Şeytana pabucu ters giydirirler. Onları cahil zannedenlere, saf saf onları yönetmeye kalkanlara neler yapabileceklerini, onları nasıl kullanabileceklerini varın siz düşünün.